

Jesaja 40:1-11 – Troost en tederheid

- Lezing: Jesaja 40:1-11

¹Troost, troost mijn volk, zegt jullie God.

²Spreek Jeruzalem moed in, maak haar bekend dat haar slavendienst voorbij is, dat haar schuld is voldaan, omdat zij een dubbele straf voor haar zonden uit de hand van de HEER heeft ontvangen.

³Hoor, een stem roept:

'Baan voor de HEER een weg door de woestijn, effen in de wildernis een pad voor onze God.

⁴Laat elke vallei verhoogd worden en elke berg en heuvel verlaagd, laat ruig land vlak worden en rotsige hellingen rustige dalen.

⁵De luister van de HEER zal zich openbaren voor het oog van al wat leeft.

De HEER heeft gesproken!'

⁶Hoor, een stem zegt: 'Roep!'

En een stem antwoordt: 'Wat zou ik roepen?

De mens is als gras, teer als een bloem in het veld.

⁷Het gras verdort en de bloem verwelkt wanneer de adem van de HEER erover blaast.

Ja, als gras is dit volk.'

⁸Het gras verdort en de bloem verwelkt, maar het woord van onze God houdt eeuwig stand.

⁹Beklim een hoge berg, vreugdebode Sion, verhef je stem met kracht, vreugdebode Jeruzalem, verhef je stem, vrees niet.

Zeg tegen de steden van Juda: 'Ziehier jullie God!'

¹⁰Ziehier God, de HEER!

Hij komt met kracht, zijn arm zal heersen.

Zijn loon heeft Hij bij zich, zijn beloning gaat voor Hem uit.

¹¹Als een herder weidt Hij zijn kudde:

zijn arm brengt de lammeren bijeen,

Hij vlijt ze tegen zijn borst, en zorgzaam leidt Hij de ooien.

Preek

Lieve mensen,

Het was nogal wat vorig weekend. Drie verschillende stormen raasden over ons continent. Vooral Eunice, vrijdagmiddag en -avond, ontwrichtte de samenleving in Nederland. Het leek wel het stormachtige einde van twee jaar van ontwrichting door Covid-19. Want ja, met wind in de stad kun je zomaar overvallen worden. Heb je naast het ene huizenblok wind mee, een volgende hoek kan het zomaar ineens weer vanuit een andere hoek waaien. Er is geen peil op te trekken. Soms valt het mee,

regelmatig valt het tegen. Onverwachte ontwikkelingen maakten de wispelturigheid van maatregelen soms noodzakelijk. We leken overgeleverd aan onvoorspelbare krachten. De pandemie is nog niet voorbij of er is ineens oorlog in Europa.

In de tijd van Jesaja 40 moet het volk Israël hetzelfde gevoeld hebben. De wereld was in beroering. Machthebbers trokken troepen samen langs grenzen. Dreiging van oorlog en deportatie. En dan heel wat profeten die betoogden, dat het met Jeruzalem wel los zou lopen. Is dat niet de stad van God? Wie doet ons wat? Maar Jesaja moest andere dingen verkondigen. Dat God loslaten gevolgen heeft. Dat Jeruzalem niet *automatisch* bewaard zou blijven. En dan volgt inderdaad de wegvoering in ballingschap en de verwoesting van de stad.

Op dat moment, als het stormt in het leven van Gods volk, op dat moment, als alles verloren lijkt. Op dat moment krijgt Jesaja de opdracht om het volk te troosten. Het is een prachtig hoofdstuk. Het resoneert in de Messias van Händel. Misschien mooi om vanmiddag weer eens te beluisteren. Ook als aanloop naar de veertig-dagen-tijd, die woensdag begint. Maar een prachtig hoofdstuk dus. Met een boodschap van troost en tederheid. In alle stormen van je leven is dat wat God je mee wil geven.

En dat begint met vergeving. Kijk, Jeruzalem was gewaarschuwd. Als je leeft zonder God dan werk je je in de nesten. Dan kan God zich terugtrekken en val je in een gat. En dat is gebeurd. Maar God *laat* dat niet zo. Hij laat je nooit stuiten. Maar vangt je altijd weer op. Zijn straf is eindig. Zijn geduld eindeloos. Dat geldt ook hier. En er zit een subtiele belofte in van de komst van Jezus. Want, zegt Hij, je schuld is voldaan. Dubbel gestraft ben je zelfs. Dat is raar. God die zelf in zijn wetten een limiet heeft gesteld aan straffen. De strafmaat mag nooit groter zijn dan het vergrijp. Die zegt hier: jullie zijn dubbel gestraft. Dat kan alleen maar duiden op Golgota. Jezus, die de schuld van de mens wegdraagt. En dat zo overtuigend en diepgaand doet, dat het meer dan genoeg is.

En dus mag Jesaja het volk moed inspreken. Spreek tot haar hart. Troost mijn volk! God wil je bemoedigen. Benadert zijn kinderen vol tederheid. Door Jezus zit er niets meer tussen ons in. Ik zal je nooit meer alleen laten. Ook als jij het niet voelt, ben ik dichtbij. Die nabijheid werkt Jesaja uit in drie stemmen, die klinken. En die stemmen vertellen over: zijn komst (3-5), zijn woord (6-8) en zijn zorg (9-11).

Slide Zijn komst (3-5)

God laat zich door niets tegenhouden! Er is voor hem geen barrière. Tegen wie zegt God dit? Er wordt wel eens gezegd dat de hoorders schoon schip moeten maken. Dat je je hart moet openstellen. Dat jij moet afrekenen met schuld die in de weg staat. Maar dat kan niet kloppen met de eerste verzen. Het gaat niet om mensen, die de weg van hun kant moeten banen. Maar om de hemelse machten, engelen en krachten, die van Gods kant alles in het werk stellen. Om God zo snel mogelijk bij het hart van zijn volk te hebben. Natuurlijk is dit beeldspraak. God kan door niets worden tegengehouden. Hij is zoveel groter dan bergen of dalen. Ook in jouw leven. Maar door de beeldspraak wil God duidelijk maken, dat hij er niets meer tussen laat komen. Hij staat te allen tijde klaar om je bij te staan. Om zijn luister aan jou te openbaren. Zijn macht en majesteit in te zetten voor jouw heil. Dat werken we volgende week verder uit als het gaat over het tweede deel van dit hoofdstuk. Maar God wil duidelijk maken dat er wat hem betreft geen enkele belemmering is. Hij houdt van je en is in jouw leven.

Slide Zijn woord (6-8)

Hij houdt van je en is in jouw leven. En wat heb je dat nodig. Die woorden. Want wat zijn we kwetsbaar. We hebben het opnieuw ontdekt tijdens de pandemie. Maar we wisten het ook wel. En ervaren het vaak aan den lijve. De aarde is maar zo'n klein planeetje in het onmetelijke heelal. En dan zijn wij mensen ook nog eens sterfelijk. Teer, als een bloem in het veld. Wat worden we daar soms mee geconfronteerd. Als ziekte in ons leven huishoudt. Of als gebrokenheid in relaties ons klem zet. Als we er niet bovenuit kunnen kijken. Als ouderdom met gebreken komt. Als we mensen om ons heen verloren hebben. Het gras verdort, de bloem verwelkt. Komende woensdag is het Aswoensdag. Dan staan we hier uitgebreider bij stil. Bij onze sterfelijkheid. Bij deze verzen.

Maar ... daar klinkt het weer. Zoals het klonk in de chaos bij de schepping. Daar was het: maar de Geest van God zweefde over het water. Hier: maar het woord van God houdt eeuwig stand. Hij doet beloften die nooit vergaan. Als hij aan het begin van dit hoofdstuk zegt: troost mijn volk. Benader het met tederheid. Dan houdt dat stand. Die woorden vergaan niet als omstandigheden tegen zitten. Als de wind ineens uit onverwachte hoek je omver blaast. Als God zegt dat hij bij je is. Dan mag je daarop vertrouwen. Als het landschap ruig is en je met moeite vooruit komt. Weet dan dat de Heer voor je zorgt en je niet alleen laat. Op hem mag je rekenen!

Slide Zijn zorg (9-11)

Het prachtige van God vind ik, dat hij zo sterk en tegelijk zo zorgzaam is. Mooi verwoord in deze laatste verzen van onze tekst. Hij komt met kracht en zijn arm zal heersen. En over diezelfde arm staat kort daarna: zijn arm brengt de lammeren bijeen. Wat een geweldige combinatie.

En die krachtige arm komt niet om te straffen. Daar zijn we misschien nog wel eens bang voor. Misschien als stem uit onze opvoeding. Dat God een boeman is, die vooral op je fouten let. Maar nee, jouw treft geen blaam, want er is geen schuld meer. De kracht van God in je leven is er juist op uit om je te belonen. Verdiend? Niet echt. Maar daarom niet minder echt en gewenst. Goed gedaan, zal God zeggen. Mooi dat je mij vertrouwt. Ik zal dat vertrouwen niet beschamen.

Integendeel. Ik zal zo zorgzaam zijn als maar kan. Als een herder. Jezus neemt dat beeld later weer op, maar het gaat hier ook over hem. Hij geeft je een aai over je bol, koestert je aan zijn hart, zoekt je op als je verdwaalt. Als je kwetsbaar bent waakt hij over je. Hij beschermt je als je zwakke plekken bloot komen te liggen. Rekent je niet af als de donkere kanten van je bestaan aan het licht komen. Hij is in alles de zorgzame, liefhebbende God die menselijk dichtbij komt en mee kan voelen met onze zwakheden.

En zo is de troost van God in je leven. Je hebt het nodig, als kwetsbaar mens. God weet dat. En maakt geen misbruik van zijn macht, maar zet die in om jou te koesteren. Komende woensdag en volgende week zondag staan we daar nog wat meer bij stil. Laten we elkaar troosten met deze woorden van God, ook in de kringen. En zo ook troostend aanwezig zijn in het leven van alle mensen die aan ons gegeven zijn.

Amen